

opkræve Skatten paa, fordrer jeg yderligere en forøget Indtægt for Statskassen. Det er jo ikke meget opmuntrende! Man giver os saa langt fra nogen Lettelse i vore Byrder, at man tværtimod siger: For at I kunne faa en Hjælp gjennem Industrien, paalægge vi Eder en ny Skat. Ganske vist kan man sige, at det er Industrien, den lægges paa, men det maa erindres, at skal den forandrede Skattepaaligning have Betydning for Jordbruget, skulde det ikke alene være den, at Brændevinsbrænderen kunde bruge vore egne Produkter i Stedet for de fremmede indførte Produkter, navnlig Mais, men tillige, at Brænderierne kunde gaa derhen, hvor de høre hjemme, nemlig ude paa Landet. Sker det, da bliver det altsaa for saa vidt en Afgift, der bliver lagt paa Jordbruget. Hvis den høitærede Finanzminister derfor i denne Sag vil søge snart at faa noget virkelig Godt frembragt for Jordbruget, som ubetinget trænger haardt til enhver Haandsrækning, saa var det ønskeligt, om han vilde gaa ind paa den Tanke, som den ærede sidste Taler fremsatte, nemlig den at ville begrænsse sit Forslag til det, som vi fremfor Alt kræve, og som der er Udsigt til, at Alle ville støtte ham i, nemlig det, at Forslaget begrænses til at omfatte den forandrede Beskatningsmaade, og at man derimod til heldigere Tider udstyder at komme ind paa Kassættelsen af selve Afgiften, saaledes at Afgiften saa vidt mulig holdt sig til det Bestaaende. Med disse Ord vil jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til Fremme og forhaabentlig til Samvirken mellem Regjeringen og Thinget igjennem et Udvalg, idet jeg kun skal fremhæve, at jeg tror, det er et Lovforslag, der vil være af overordentlig stor Betydning for Jordbruget i Landets simple Egne, om det kunde gennemføres.

Dahl: Det foreliggende Lovforslag maa, saa vidt jeg ser, nærmest betragtes som et Stykke af en Landbolov, idet det tager overveiende Hensyn til Betydningen for Landbruget af de Biprodukter eller Affaldsprodukter, der fremkomme fra Brænderierne. I de Lande, hvor Brændevinsbrændingen slet ikke finder Sted eller kun finder Sted med store Indskrænkninger, bruges rimeligvis i Stedet for disse Biprodukter de ubearbejdede Kornsorter. Om dette er til større eller mindre Fremme for Landbruget, derom tør jeg ikke have nogen Mening. Men at Jordbruget af Brændevin ligesaa vel som af Vin og de stærkere Osorter har en yderst skadelig Indflydelse paa Samfundet, derom vidne tilstrækkeligt de statistiske Oplysninger, idet de paavise dette baade paa det økonomiske,

det hygieiniske og det moralske Omraade. De statistiske Oplysninger, der paa den høitærede Finanzministers Foranstaltning ere fremkomne her i Landet, godtgjøre tilstrækkeligt dette og synes at maatte føre hen til forebyggende og bekæmpende Foranstaltninger paa Lovgivningens Omraade. Jeg skal med Hensyn til Forholdet i andre Lande, hvad dette Spørgsmaal angaar, eksempelvis henpege paa den amerikanske Lov af 1851, som fik sin Gyldighed først i Maine, senere i Iowa, Kansas og Rhode-Island. Jeg skal hentyde til den franske Lov af 1873 om Straf for Drukkenfab paa offentligt Sted og henvise til den af Lawson i det engelske Parlament gjentagne Gange indbragte permissive bill. Men for at hente et Exempel, der er os nærmere, skal jeg kun give et Par Oplysninger om Forholdene i den Retning i Norge. I Følge den norske Brændevinslov af 1845 maa Brændevinshandel ikke forenes med anden Handel, Brændevin end ikke udsjæntes gratis i almindelige Udsalg, Brændevinsudsalg ikke finde Sted fra Lørdag Eftermiddag Kl. 5 til Mandag Morgen, idet derhos — hvad der er Hovedsagen — Kommunalbestyrelserne paa Landet have Ret til at give eller nægte Tilladelse til Udsalg af Brændevin, hvilket har ført til, at al Brændevinshandel opførte i en stor Mængde Landkommuner. Herved sank Forbruget fra 16 til i 1865 at være 4½ Litre pr. Individ. Det samtidigt stigende Forbrug af Baierst-Ol og Vin holdt imidlertid ikke Brændevinsforbruget nede paa dette lave Standpunkt, idet dette Forbrug i 1875 var steget til 7 Litre pr. Individ. De efter Gøteborgs-Systemet i de norske Byer oprettede Brændevinsamlag have ikke vundet almindelig Anerkjendelse i Norge. Man har paa mange Steder sandet den Bekymring, den Betænkelighed, som blev udtalt af den svenske Professor Heymann ved Indførelsen i Sverig af dette System, idet han navnlig udtalte sin Frygt for, at det kunde friste Kommunerne til ved Brændevinshandelens Udvidelse at skaffe sig den størst mulige Indtægt til Dækning af deres Behov. I 1884 udvidedes ved Lov Landkommunernes Ret til ogsaa at omfatte Vin og baierst Ol. Om den senere Udvikling i Norge af dette Spørgsmaal skal jeg ikke udtale mig, da jeg ikke kjenner de nærmeste Stadier i denne Sag; men at Norge er langt videre end Danmark i Kampen mod Drikfældighed, derom vidner ikke blot de nævnte Lovbestemmelser, men ogsaa den langt større Tilslutning, som Afholds-Vævæelsen har fundet i Norge end i Danmark. Jeg skal eksempelvis blot paapege, at i Norge ere 60 Præster, 600 Lærere og 19 Stor-